

ת"פ 30871/04/15 - ש.ש. פרץ שיווק והשקעות בע"מ, ש.ש. שרותי מנוף הובלה ומסחר (2000) בע"מ, שאול פרץ, סלומון פרץ נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 30871-04-15 מדינת ישראל נ' ש.ש. פרץ שיווק והשקעות בע"מ ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט עוז ניר נאוי
מבקשים	1. ש.ש. פרץ שיווק והשקעות בע"מ
	2. ש.ש. שרותי מנוף הובלה ומסחר (2000) בע"מ
	3. שאול פרץ
	4. סלומון פרץ
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

א. מבוא

1. לפני בקשת הנאשמים לביטול כתב האישום שהוגש נגדם, וזאת, בין היתר, מחמת הגנה מן הצדק מכוח סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), בטענה כי ניהול הליך פלילי נגדם בפעם השלישית, בגין אותה מסכת עובדתית, הוא בבחינת פעולה ב"שיטת הסלאמי" ועומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

2. עוד נטען כי דין כתב האישום ביטול בשל טענות שעניינן סיכון כפול, כפל הליכים, אכיפה בררנית, פגם או פסול בכתב האישום ועוד.

עניינו של כתב האישום ורקע בתמצית

3. כנטען, נאשמת 1, חברת ש.ש. פרץ שיווק והשקעות בע"מ, היא הבעלים והחוכרת של 5,049 מ"ר בלתי מסוימים, מתוך חלקה 33 בגוש 8144 בכפר יונה, בקרבת צומת השרון [יוער כי על פי כתב האישום יתר החלקה מוחזק בידי מר אהרון דבי, ובינו לבין הנאשמת 1 הסכם שיתוף לפיו החלק המערבי מוחזק בידי

הנאשמת והחלק המזרחי מוחזק בידי מר דבי] (להלן: "המקרקעין").

4. נאשמת 2, ש.ש. שירותי מנוף הטבלה ומסחר (2000) בע"מ, עוסקת בהובלות, עבודות מנוף מיוחדות, מסחר של ציוד משומש, ובקניה, השכרה, אחסנה והובלת מבנים ניידים, והיא שעושה שימוש במקרקעין.
5. נאשמים 3 ו-4, ה"ה שאול וסולומון פרץ, הם בעלי מניות והמנהלים הפעילים של הנאשמות 1 ו-2.
6. כתב האישום הוגש כנגד הנאשמים בגין עבירה של שימוש במקרקעין ללא היתר, עבירה על סעיף 204(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 (להלן: "החוק"), ולגבי נאשמים 1 ו-2 גם עבירה על סעיף 253 לחוק.
7. כנטען, הנאשמים עושים שימוש במקרקעין באמצעות נאשמת 2 המחזיקה במקרקעין, הן לאחסנה ולעבודה, הן למשרדים, וזאת החל מיום 2.4.2009 ואילך, עד למועד הגשת כתב האישום.
8. על פי הנטען בבקשת הנאשמים, כתב האישום דנן הוגש לאחר 10 שנים, במהלכן התנהלו שני הליכים פליליים נגד הנאשמים 3-4.
9. הליך ראשון נפתח בתאריך 9.10.2006, בתיק עמ"ק 40398/06 מ"י נ' ש.ש. שירותי מנוף והובלה בע"מ, נגד נאשמים 3 ו-4 ונגד חברה נוספת שבבעלותם, וזאת בגין ניהול העסק על הקרקע נשוא כתב האישום, תוך ביצוע עבירות לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968; חוק שמירת ניקיון, התשמ"ד-1984; החוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961; וחוק המים, התשי"ט-1959, וזאת בקשר עם התקופה שקדמה ליום 1.12.2005.
10. בשנת 2010, הסתיים התיק בהסדר טיעון, אשר אושר על ידי בית המשפט, ולפיה הורשעו הנאשמים בעבירה של ניהול עסק ללא רישיון בלבד, כאשר על שלושת הנאשמים הושטו קנסות וניתן צו סגירה דחוי לעסק, למשך 12 חודשים.
11. ההליך השני, נפתח כחודשיים לאחר מתן גזר הדין בהליך הראשון, בתאריך 25.3.2010, אז הוגש כתב אישום שני (ת"פ 1837-04-10), על פי הנטען בגין אותם מעשים, בגין התקופה שמתאריך 8.12.2003 ואילך (קרי, בגין תקופה החופפת בחלקה לכתב האישום בהליך הראשון).
12. גם תיק זה הסתיים בהסדר טיעון שאושר על ידי בית המשפט בתאריך 15.4.2013, ולפיו הורשעה החברה בעבירה על חוק המים ועל חוק שמירת ניקיון, הוטל עליה קנס בסך 80,000 ₪, וניתן צו סגירה דחוי למשך 12 חודשים. כנטען, הנאשם 4 נמחק מכתב האישום, ואילו נאשם 3 הודה בביצוע העבירות ונבחן לגביו הליך ללא הרשעה.

טיעוני הצדדים

טענות המבקשים (הנאשמים)

13. הגשת כתב אישום שלישי בגין אותה פעילות הוא בבחינת עינוי דין המצדיק את הפעלתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק. בהימנעות המדינה משך השנים מהגשת כתב אישום בגין דיני התכנון והבניה יש בבחינת מצג כלפי הנאשמים לפיו המדינה תימנע מהגשת כתב אישום בגין עבירות אלה, ואין המדינה רשאית להתנער ממצג זה.

14. הימנעות המדינה מנקיטת הליכים במשך תקופה ארוכה, במהלכה משקיעים הנאשמים סכומי עתק בהליכי רישוי ובהשלמת תנאים ובתיקון כשלים סביבתיים, תוך הסתמכותם על הסדרי הטיעון הקודמים, מצדיקה את ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

15. הגשת כתב האישום דנן הוא בבחינת אכיפה בררנית, כאשר כתבי אישום דומים לא הוגשו נגד מפעל סמוך, ומבנים נוספים באזור, ביניהם בית ספר, תחנת דלק ותחנת משטרה. היקף העבירה אינו משמעותי, ביחס לעבירות שעושה מדינת ישראל בעצמה.

16. כתב האישום הוגש בהסתמך על שרטוט בתוכנת "GOOGLE", ולפיכך משלא הוגש כתב האישום על בסיס מפת מדידה מדויקת, יש בכתב האישום פגם ופסול כמובנם בסעיף 149(3) לחסד"פ.

17. ממילא, הקרקע מושא כתב האישום לא הוכרזה כקרקע חקלאית מעולם, ולפיכך כתב האישום כולו אין לו על מה שיתבסס.

18. האזור בו מצויים המקרקעין מושא כתב האישום עובר תנופת פיתוח, ולפיכך נראה לעין אופק תכנוני לקבלת בקשתם של הנאשמים לשימוש חורג.

19. בפי ב"כ הנאשמים טענות אף ביחס לשני ההליכים הקודמים אשר פורטו לעיל, אך שעה שאין הליכים אלה עומדים לדיון לפני, לא ראיתי להרחיב בעניין.

טענות המשיבה (המאשימה)

20. ב"כ המאשימה טענה מנגד כי הנאשמים עשו ועושים במשך שנים, ביוזעין, שימוש לא חוקי נרחב בקרקע חקלאית כמוסך מזהם וכמגרש גרוטאות שמכער את הנוף, בונים ללא היתר ועושים שימוש במבנים ובקרקע ללא היתר.

21. עוד טענה כי שני ההליכים הקודמים שהוגשו על ידי המועצה המקומית כפר יונה והמשרד להגנת הסביבה, עסקו בעבירות שונות לחלוטין מהעבירות הנדונות בכתב האישום הנוכחי, בגין תקופות אחרות ועל ידי רשויות אחרות. ממילא, נאשם הממשיך לבצע עבירות אינו קונה חסינות לגבי העתיד, אם הוא ממשיך לבצע עבירות, רק משום שהוגש נגדו בעבר כתב אישום לגבי עבירות בתקופות קודמות.

22. ב"כ המאשימה ביקשה להבהיר כי היסוד העובדתי של שימוש חורג במקרקעין שונה מרכיביו העובדתיים של ניהול עסק ללא רישיון, השלכת פסולת וזיהום מים. אין מדובר, אם כן, באותו מעשה כדרישת סעיף 5 לחוק סדר הדין הפלילי בטענת "כבר הורשעתי" או באותו "מעשה" כהגדרתו על פי הפסיקה ביחס לדוקטרינת "הסיכון הכפול".

23. היעדרות לבקשת הנאשמים והפעלת דוקטרינת ההגנה מן הצדק בעבירות תכנון ובניה, משמעה היתר דה פקטו להמשך השימוש האסור במקרקעין בעתיד, וביטול כתב האישום עלול לתמרץ את הנאשמים ואת הציבור להימנע מהסדרת השימושים החורגים, באמצעות קבלת היתר הלכה למעשה במסלול "עוקף מוסדות תכנון".

24. למפקחי המשטרה הירוקה אין ידע או הסמכה לאכוף עבירות תכנון ובניה, ולפיכך טענתם של הנאשמים כי אלה לא פעלו נגדם לאכיפת דיני התכנון, אין לה על מה להסתמך.

25. אשר לטענת הנאשמים לאכיפה בררנית, הרי שלתחנת הדלק הסמוכה קיים היתר כחוק, בית הספר פונה לפני כחצי שנה, ומרכז התעסוקה שוכן על קרקע ליעוד מבני ציבור ולא ליעוד חקלאי. יתר על כן, המדינה פעלה גם נגד גן האירועים שפעל בחלקה הסמוכה.

26. המאשימה מתנגדת לטענה כי אין פגם מוסרי בעבירות תכנון ובניה, שכן מדובר בעבירות כלכליות המשיאות רווחים לעוברים עליהן, ובנית מבנים ללא היתר וללא פיקוח הנדסי מסכנת את המשתמשים בהם.

27. אשר להתקדמות התכנונית הנטענת - אין בה כשלעצמה להשפיע לקולא על רכיבי הענישה, אלא לכל היותר על התקופה לביצוע צו הריסה. במקרה דנן, ממילא לא ברור כלל אם יש התקדמות תכנונית.

28. ביחס לטענת הנאשמים כי הוצג שרטוט המתבסס על תוכנת גוגל, מדובר בטענה תמוהה שאינה נכונה - שכן מדובר במערכת GIS, שהיא מערכת מידע גיאוגרפי רב שכבתי, מקצועית ואמינה שעליה מסתמכים בנוסף למשרד הפנים ולשכות התכנון, גם גופים נוספים ממשלתיים ועירוניים.

טענות המבקשים (הנאשמים) בתשובתם לתגובת המאשימה

29. יש הבדל בין מי שרומס את החוק ברגל גסה לבין מי שמגיש וחוזר ומגיש בקשות לשימוש חורג ומשקיע בהן דמים.

30. בבחינת דוקטרינת ההגנה מן הצדק, השאלה כלל אינה אם ניתן מבחינה פורמאלית להגיש כתב אישום בגין עבירה זו או אחרת, אלא עניינה בתחושת הצדק, ההגינות והסבירות לנוכח הפעלת הסמכות במקרה הפרטני.

31. תיאום בין הרשויות היה מוביל להגשת כתב אישום אחד, חלף שלושה, או לכל הפחות, לו הוגשו כתבי האישום במקביל, היה בידי הנאשמים לעתור לאיחודם.

32. אפילו גילתה הוועדה המקומית אזלת יד באכיפת דיני התכנון והבניה כלפי הנאשמים, וכך גם הוועדה המחוזית, עמדו לרשות המדינה 8 שנים, משנת 2007 עת הוגשה בקשת הנאשמים לשימוש חורג, ונודע לרשויות על השימוש במקרקעין, ועד לשנת 2015, להגשת כתב האישום. משלא עשתה כן, השתתה המדינה שיהיו בלתי סביר, אשר יצר הסתמכות אצל הנאשמים, המצדיק את ביטול כתב האישום.

33. המאשימה אינה מדייקת בהתייחסה לחומרת העבירות, שכן כתב האישום הוגש בגין עבירת שימוש ללא היתר, ואין המדובר על עבירות של בנייה ללא היתר. כך גם אין הנאשמים עושים שימוש במקרקעין כמוסך מזהם ומגרש גרוטאות.

34. כתב האישום בגין חריגות חייב להתבסס על מפת מדידה שנערכה על ידי מודד מוסמך. ממילא, אין כל קשר בין עבירות על דיני התכנון והבניה לבין בעלות או זכויות אזרחיות אחרות במקרקעין.

דין והכרעה

לאחר שקראתי בעיון את כתבי הטענות מטעם הצדדים, ושקלתי את טענותיהם, החלטתי לדחות את הבקשה; להלן טעמי.

35. שובת לב היא טענת ב"כ הנאשמים בבסיסה של העתירה לביטולו של כתב האישום, שכן כנטען מדובר בנאשמים אשר מתנהלים נגדם הליכים כבר 10 שנים, והם חשופים בגינם למתח נפשי, חרדה, חוסר וודאות והוצאות נכבדות.

36. ברם, מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, (עם כל ההבנה לתחושות הנאשמים), כי מי שהואשם בעבירות על דיני איכות הסביבה, ועל דיני רישוי עסקים, בגין התקופה שבין השנים 2003-2009, אינו זכאי משום כך לקבל חסינות מפני עמידה לדין בגין עבירה אחרת שעניינה שימוש חורג במקרקעין, החל משנת 2009. בכל הכבוד, ועם כל ההבנה להיותם של הנאשמים חשופים להליכים פליליים משך שנים בגין ניהול עסקיהם, עסקינן בעבירות

שונות, אשר מטרתן להגן על ערכים שונים.

37. ודוק. כעולה מהבקשה, כתבי האישום הקודמים עסקו בעבירות שונות על חוקי הסביבה כגון השלכת פסולת, זיהום מים, עבירה על החוק למניעת מפגעים ועבירה של ניהול עסק ללא רישיון. כאמור, אין כתב האישום דן עוסק באותן עבירות.

38. אכן, כטענת ב"כ הנאשמים בבחינת דוקטרינת ההגנה מן הצדק, השאלה אינה אם ניתן מבחינה פורמאלית להגיש כתב אישום בגין עבירה זו או אחרת, אלא עניינה בתחושת הצדק, ההגנות והסבירות לנוכח הפעלת הסמכות במקרה הפרטני. אולם, סבורני כי בנסיבות אלה אין זהו המקרה עבורו נועדה דוקטרינת ההגנה מן הצדק וקביעתי נכונה למצער לשלב מקדמי זה, טרם שמיעת הראיות.

39. זאת ועוד, כבר עתה יאמר כי במסגרת טענותיהם, טענו המבקשים, בין השאר, כי הקרקע כלל לא הוכרזה כקרקע חקלאית וכיו"ב טענות. סבורני כי מקריאת הבקשה, ברי כי טענה זו היא טענה שעליה להתברר במסגרת הליך שמיעת הראיות, ואך מטעם זה עולה ההכרח שלא לבטל את כתב האישום עתה, שכן יש לברר את הטענה לגופה.

על דוקטרינת ההגנה מן הצדק

40. כדבר שבשגרה, מבלי להתייחס לעניינם של הנאשמים, נטענות השכם וערב טענות הגנה מן הצדק ואכיפה בררנית בהליכים פליליים. לאור היקפן של הטענות כפי שהובאו על ידי הנאשמים (**הבקשה והתשובה מחזיקות עשרות עמודים**), מצאתי להרחיב מעט בעניין.

41. כידוע, דוקטרינת ההגנה מן הצדק נקלטה במשפט הישראלי דרך ההלכה הפסוקה בע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 221 (1996), מפי כבוד השופט ד' לוי, אשר עסק בפרשת ויסות מניות הבנקים. באותו מקרה טענו הנאשמים, כי מעורבותן העמוקה של רשויות השלטון בעידודה של מדיניות הוויסות מקימה להם "הגנה מן הצדק" על יסוד התפיסה של "השתק הרשות". בנוסף לכך, טענו כי משום שהוטלו עליהם סנקציות במישור הציבורי מנהלי, העמדתם לדין פלילי יש בה להעמידם ב"סיכון כפול".

42. בית המשפט העליון, מפי השופט לוי, הכיר בסמכותו הטבועה של בית המשפט לעכב או לבטל הליך פלילי אם "אין באפשרותו להעניק לנאשם משפט הוגן" או "משיש בניהול המשפט משום פגיעה בחוש הצד וההגנות". השופט לוי אימץ את מבחן ה"התנהגות הבלתי נסבלת של הרשות", כמבחן הקובע, והוסיף כי הטענה תתקבל רק במקרים נדירים ביותר:

"קבלתה של תורת ההשתק אל תוך המשפט הפלילי, באמצעות העיקרון הידוע של 'הגנה מן הצדק' (אשר פורט בהרחבה), נשענת על סמכותו הטבועה של בית-המשפט לבטל אישום העומד בסתירה לעקרונות של צדק והגנות משפטית. לבית-המשפט במדינת ישראל שיקול-

דעת לעכב הליכים משאין באפשרותו להעניק לנאשם משפט הוגן ו/או משיש בניהול המשפט משום פגיעה בחוש הצדק וההגנות, כפי שבית-המשפט רואה אותו.

המבחן הקובע, כפי שאני רואה לאמצו, הוא מבחן ה"התנהגות הבלתי נסבלת של הרשות", היינו התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם, או כלשון הלורד המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגעת, דבר שבית-המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותתקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשיגרה ובענייני דיומא סתם. חשיבותה של טענת ההשתק הפלילי במקרים שבהם התנהגות הרשות הייתה כה מקוממת עד כי אי-אפשר להרשיע אדם, כשמי שמעמידו לדין הוא שהביאו לכלל מעשה." [שם, עמוד 370, בפסקה 171 לפסק דינו; ההדגשות שלי-ע.נ.]

43. בעניין יפת, דחה בית המשפט העליון את הטענה בדבר הגנה מן הצדק, וקבע כי "מעורבותן הלא רצויה של הרשויות בנושא הויסות ... לא הייתה שערורייתית, בלתי נסבלת וזועקת בחומרתה, עד שתצדיק קביעה כי בהעמדתם של המערערים לדין יש משום פגיעה כה מקוממת במי שהוכשל על ידי אנשי הרשות, עד שהיא מעמידה לו הגנה מן הצדק בהיבט של השתק פלילי" [שם, בעמ' 379]. בית-המשפט העליון קבע כי אף לא מצא כי קמה ההגנה "מההיבט של עיניו הדין או של חוסר האפשרות להעניק לנאשמים הליך משפטי ראוי והוגן", וכן כי "אין לומר שהמערערים הועמדו לפני 'סיכון כפול' וכי משום כך עומדת להם ההגנה מן הצדק מזווית ראייה זו" [שם, בעמוד 380].

44. בהמשך הדרך, רוככה ההלכה בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ** (31.3.2005) (להלן: "הלכת בורוביץ"), שם הבהיר בית המשפט העליון כי **"עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי, ראוי, צודק והוגן"**.

45. בית המשפט העליון קבע כי ההגנה עשויה לחול בכל מקרה בו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגנות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית המשפט. אך יחד עם זאת הבהיר, כי מצב דברים זה אינו צפוי להתרחש אלא במצבים חריגים ביותר.

46. בהלכת בורוביץ, קבע בית המשפט העליון מבחן תלת שלבי, לבחינת החלתה של הגנה מן הצדק במקרה נתון:

א. שלב ראשון - על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת, במנותק משאלת אשמתו או חפותו.

ב. שלב שני - על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות. ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבהעמדה לדין; וככל שמעשה הרשות שערורייתי יותר ופגיעתו בנאשם ובזכויותיו חמורה יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבשמירת זכויותיו של הנאשם ובריסון כוחה של הרשות.

ג. שלב שלישי - מששוכנע בית-המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק

וההגנות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב-האישום.

47. גם בעניין בורוביץ, אשר עסק בשורת עבירות בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, בהן הורשעו שתי חברות ביטוח (הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואיילון חברה לביטוח בע"מ), לרבות מנכ"ל חברת הפניקס, מנכ"ל חברת איילון וסמנכ"ל חברת איילון, דחה בית המשפט העליון את טענת הנאשמים בדבר הגנה מן הצדק, בעיקרה.

48. כידוע, בשנת 2007 עוגנה טענת ההגנה מן הצדק בסעיף 149(10) לחסד"פ, במסגרת רשימת הטענות המקדמיות. תת הסעיף נוסף לרשימה בתיקון מס' 51, ועל פי נוסח הסעיף היום, לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

"(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית."

49. לדעת ד"ר ישגב נקדימון ההיסטוריה החקיקתית של ההגנה ופרשנות לשונית ותכליתית של החוק, מלמדות כי ההגנה מן הצדק הורחבה על ידי המחוקק מעבר לגדרים שנקבעו לה בעבר [ישגב נקדימון **הגנה מן הצדק** (מהדורה שנייה, 2009), בעמוד 77]. יחד עם זאת, השאלה אם החקיקה שינתה את המצב המשפטי בסוגיה, הושארה על ידי בית המשפט העליון בצריך עיון [ראו ע"פ 5672/05 **טגר בע"מ נ' מ"י** (21.10.2007)].

50. בהתייחסו לדוקטרינת ההגנה מן הצדק, ממשיך בית המשפט העליון, גם כיום, לחזור על כך שדוקטרינה זו שמורה למצבים חריגים בלבד המצדיקים מתן הגנה לנאשם בהליך הפלילי מקום שזכויותיו נפגעו באופן מהותי וממשי, וברי כי טענה כגון זו תתקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשגרה [ראו למשל: ע"פ 2375/12 **עמי מזרחי נ' מדינת ישראל** (6.8.2013)].

51. אם כן, לאור ההלכה הפסוקה עלינו לבחון אם במקרה דנן נגרמה לנאשמים פגיעה כה חמורה וקיצונית, אשר יש בה לחייב את ביטולו של כתב האישום; נפנה לבחינה זו להלן.

אין מקום להחיל את דוקטרינת ההגנה מן הצדק במקרה דנן

52. כפי שצינתי לעיל, אין עסקין במקרה חריג בו נפגעו זכויותיהם של הנאשמים באופן כה קיצוני עד כי זה מצדיק את ביטולו של כתב האישום; יתר על כן, לא שוכנעתי כי בהליכים המנוהלים נגד הנאשמים במקרה דנן נפלו פגמים קיצוניים, ולפיכך אין אנו עוברים אפילו את חלקו הראשון של המבחן התלת שלבי האמור.

53. כך, כעולה מהבקשה, עסקין בנאשמים אשר ביצעו על פי הודאתם עבירות שונות על חוקי הסביבה, וכן עבירה של ניהול עסק ללא רישיון. כיום, מואשמים הם בביצוע עבירות של שימוש במקרקעין ללא היתר, עבירות

שונות, אשר מבלי לקבוע מסמרות וכפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון אין להקל בהן ראש.

54. כידוע, כבר נפסק לא אחת כי בתי המשפט מצווים להילחם בתופעה הפסולה של שימוש פסול במקרקעין שייעודם חקלאי כאשר המוטיבציה לביצוע עבירות אלה הינה כלכלית. בנסיבות אלה בתי המשפט מצווים להטיל קנסות כבדים אשר יהיה בהם כדי לאיין את הרווח הטמון בהתנהגות האסורה [ראה רע"פ 2330/09 **נוסטרדמוס נגד הועדה המקומית חבל מודיעין**, פורסם במאגרים מתאריך 9.6.2009; ראה גם רע"פ 1417/12 **אחוזת הברון נגד מדינת ישראל**, פורסם במאגרים מתאריך 24.6.2012].

55. כאמור, העבירה מושא כתב האישום, היא עבירת תכנון ובניה בגין שימוש ללא היתר במקרקעין, שעושים הנאשמים כביכול במקרקעין הן לאחסנה ולעבודה והן למשרדים. אמנם, כנטען המבקשים לא שקדו על שמריהם, ופעלו משך השנים בניסיונות להכשיר את שימושם במקרקעין, אולם, בכל הכבוד, אין בניסיונותיהם, אשר בסופו של דבר לא צלחו, כפי שיפורט להלן, כדי להוביל לתוצאה של ביטולו של כתב האישום.

עמדת רשויות התכנון וביטולו של כתב האישום

56. בתמיכה לטענתם הנזכרת לעיל, כי הקרקע מושא כתב האישום לא הוכרזה כלל כקרקע חקלאית, צירפו הנאשמים את פרוטוקול הדיון שנערך בפני הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה בבקשתם לשימוש חורג במקרקעין, מתאריך 16.2.2008. הוועדה המחוזית הכירה בכך אמנם כי לא חלה "אכרזה" כקרקע חקלאית, ומכיוון שכך, נקבע כי הוועדה המקומית היא מוסמכת לדון בבקשה (חלף הוועדה המחוזית). יחד עם זאת, באותה נשימה קבעה הוועדה המחוזית כי ממילא הייתה בבקשתם לשימוש חורג נדחית, משום שיש בבקשה סטייה ניכרת מן התוכניות החלות על הקרקע, ומייעוד הקרקע.

57. אמנם אותה בקשה הייתה לשימוש חורג למוסך, ולא "רק" לאחסנה, אולם, במסגרת דחיית הבקשה, נקבע באופן שאינו משתמע לשני פנים כי מדובר בשטח שנועד לשימור משאבי מים וכי אין במקום כל היתכנות תכנונית לשינוי ייעוד. מפאת חשיבות הדברים לשיטת המבקשים לענייננו, אביא את קביעות הוועדה המחוזית:

"לדעת הוועדה, ה"שימוש החורג" למוסך לרכב חורג עד כדי סתירה מובהקת מהיעוד החקלאי שנקבע לשטח אף ללא קשר להיקפו, ומידת השפעתו על הסביבה רב.

גם כאשר ממקמים מוסך באזור שיועד לו, מיקומו מחייב את התשתיות ואת ההגנות המתבקשות לעניין הגנה על הסביבה, קל וחומר כאשר מדובר בשטח שנקבע לגביו בתמ"א 35 כי הוא בתחום 'לשימור משאבי מים'.

הוועדה סבורה ככלל, כי 'שימוש חורג' יש לתת במשורה ורק בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, על מנת שלא יהיה אמצעי העוקף את הצורך בהכנת תכנית או תיקון תכנית קיימת, מה גם שלעת הכנת תכנית

נבדקות כל הבדיקות הנדרשות לשם שינוי התכנית החלה על השטח, בניגוד ל'שימוש חורג' אשר קיומו זמני.

במקרה דנן, הוועדה המחוזית דחתה שתי תכנית המבקשות ליעד את השטח לתעשייה, לאחר שבחנה את המבוקש בהן וגם הערר על החלטה באחת התכנית בפני ועדת המשנה לעררים של המועצה הארצית נדחתה וכן נדחה ערעור על החלטת ועדת המשנה לעררים שנדון בפני בית המשפט המחוזי.

למכלול השיקולים לעיל מצטרף גם שיקול ההיתכנות התכנונית על השטח הנדון. משלא קמה במקרה דנן ההיתכנות התכנונית לשינוי יעוד הקרקע מיעוד חקלאי ליעוד תעשייה ודאי שאין מקום לאשר תכנון באמצעות 'שימוש חורג'."

58. אמנם, בתאריך 28.1.2009 אישרה הועדה המרחבית לתכנון ולבניה "שרונים" שימוש חורג בקרקע לצורך אחסנת משאיות וציוד נלווה, בכפוף לתנאים, וכך אף בהחלטתה מתאריך 27.5.2009, התנתה הועדה המרחבית את השימוש החורג בפינוי ממכולת זבל וגרוטאות; אך בהחלטתה מתאריך 21.11.2010 החליטה אותה ועדה ממש לסרב לבקשת הנאשמים לשימוש חורג "לאחר שלא מולאו התנאים כפי שנקבעו בהחלטת הועדה משיבה 09/006 מיום 22/4/09".

59. בקשת הנאשמים לשימוש חורג במקרקעין לאחסנת המשאיות והציוד הנלווה סורבה שוב בהחלטת הועדה המרחבית לתכנון ולבניה "שרונים" בהחלטה מתאריך 18.12.2012, בה נקבע כדלהלן:

"לסרב לבקשה לשימוש חורג מהנימוקים הבאים:

1. לא ניתן להתיר שימוש חורג במבנים שהוקמו ללא היתר.
2. יש למצות הליכים משפטיים בגין עבירות הבניה במקרקעין.
3. התב"ע שהוגשה לשינוי יעוד טרם הופקה"

60. עולה אם כן, כי תקוותם של הנאשמים כי בעתיד תאושר בקשתם, אין לה על מה לסמוך, למצער בשלב זה. אפילו ישנו אופק תכנוני באזור לפיו תעבור הקרקע לשינוי יעוד מאזור חקלאי לאזור תעשייה [לנוכח פרוטוקול ישיבת הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים" מיום 6.7.2014, לפיו הומלצה תוכנית לשינוי יעוד להפקדה, ואף לנוכח הודעת ב"כ הנאשמים בכתב התשובה לפיה הוגשו התכניות לוועדה המרחבית ביום 10.2.2016], לא שוכנעתי כי אופק תכנוני שכזה הוא בבחינת אופק נראה לעין, ומכל מקום אין באופק ככל שיהיה כדי להצדיק את ביטולו של כתב האישום מחמת הצדק.

61. בעניין זה מקובלת עלי טענת המאשימה, כי האופק התכנוני, ככל שישנו כזה, ממילא אין בו להשליך

על שאלת הגשת כתב האישום, כי אם על שאלת מועד ביצוע העונש.

62. אין מקובלת עלי אף טענת הנאשמים כי הימנעות המדינה מנקיטת ההליכים קודם לכן, מצדיקה את ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, משום שבמהלך התקופה השקיעו הנאשמים בהליכי רישוי ובתיקון כשלים סביבתיים.

63. לו נקבל טענה שובת לב זו, נוביל את הציבור אל המסקנה כי ניתן לקבל היתרים הלכה למעשה במסלול "עוקף מוסדות תכנון", ובעיקר הדברים נכונים, כאשר אין אופק תכנוני אמיתי בטווח נראה לעין.

דחיית יתר טענות המבקשים כמצדיקות ביטולו של כתב האישום

64. טענתם של המבקשים כאילו הייתה חייבת המאשימה להגיש במקביל את שלושת כתבי האישום, אפילו היה לה על מה לסמוך, אינה עולה כדי פגיעה כה חמורה, אשר מחייבת את ביטולו של כתב האישום דנן.

65. יתר על כן, וכפי שכבר צוין לעיל, אין מדובר כטענת הנאשמים בכתב אישום שלישי בגין אותה פעילות. כאמור, כתב האישום דנן הוגש בגין עבירות תכנון ובניה, בהתייחסו לתקופה משנת 2009 ואילך, עבירות הנמשכות על פי הנתען גם כיום; כתבי האישום הקודמים הוגשו בגין תקופות שונות ובגין עבירות שונות.

66. אשר לטענת האכיפה הבררנית, מדובר בטענה אותה יש לבחון לעומקה במסגרת שמיעת ההוכחות, שכן הצדדים חולקים על העובדות בעניין זה.

67. אף לטענתם של הנאשמים ביחס לתוכנת השרטוט, יש להידרש במסגרת בחינת האישום לגופו, ושמיעת הראיות.

68. לנוכח כל האמור לעיל, סבורני כי דין הבקשה להידחות וכך אני מורה.

ניתנה היום, כ"ו אדר א' תשע"ו, 06 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.

